

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XI.

V Celovcu, 30. avgusta 1892.

Štev. 24.

Pozdrav katoliškemu shodu!

Sv. Oče papež so poslali svoj blagoslov katoliškemu shodu v Ljubljani. Naj bi Bog res blagoslovil naš stiskani, pa poštenu narod slovenski in razsvetlil njegove voditelje duhovskega in svetnega stanu, da bi v duhu krščanske ljubezni in edinstva vodili ljudstvo po poti časne in večne sreče! Naj bi pri katoliškem shodu zbrani rodoljubi res kaj uspešnega ukrenili v korist našega naroda in pozneje tudi izvršili! — Resolucije o šolah se nam še precej dopadejo in želimo le še odločnih možakov, ki bi jih res tudi oživili in izvršili. Želimo pa tudi, naj bi se za narodni in gospodarski napredek vendar tudi kaj dejanskega ukrenilo in ustanovilo. Posebno, kar se tiče narodno-gospodarskega vprašanja, treba je, da se brez obotavljanja in brez strahu govori na tem mestu odločna beseda. Primernih nasvetov smo mi in tudi nekateri drugi slovenski listi že precej objavili. Bodite toraj pozdravljeni, zborovalci v Ljubljani, in skrbite, da Vaš shod ne bo ostal brez vidnega sadu za ubogi naš narod slovenski!

Kaj bo zdaj?

Odkar so se Čehi od nas ločili, je položaj slovenskih političnih voditeljev silno težaven. Lahko je reči: „Nasprotujemo vladi, ktera se na nas ne ozira!“ pa odgovoriti je treba na vprašanje: kaj bo potem? Mi nismo nikdar bili prijatelji sedanje Taaffejeve vlade, kajti grof Taaffe je oportunist do skrajnosti, to je, on pusti, da se njegov najboljši prijatelj potopi, samo da se on sam pri tem nad vodo obdrži. Taka vlada ni po našem okusu; mi hočemo vlado pravice, po načelu „justitia regnum fundamentum“ (pravica je temeljni [vogelni] kamen vsakega kraljestva). Ako ima Taaffejeva vlada toliko nesreče, da je priplavala kakor ladja brez krmila slednjic v pristanišče tistih liberalcev, ki so bili prej njeni najhujši nasprotniki, zgodilo se je to, ker je bila brez pravega trdnega načela. Avstriji ni drugega treba, kakor pravične, katoliške vlade; ako pa ministerstvo omahuje med levo in desno, ako očitno pravici čast daje, na tihem pa krivičnike podpira, ker se jih boji, iz tega se rodi splošna nezadovoljnost najboljših ljudi, kateri bi

imeli sicer še veselje, larovati za državo vse, kar premorejo.

Kaj bi rekli? Globoko obžalujemo, da so Čehi v svoji politiki tako daleč zabredli, da prijatelj od sovražnikov ne znajo več ločiti; pa kdo je tega kriv? Ali ni Taaffejeva vlada za Slovane le lepe obljube imela, pri tem pa nasprotnikom pristo voljo dala? Že pred več leti smo pisali, da vsako kraljestvo, ki je v sebi nejezdno, mora razpasti, kakor je rekel naš Zveličar. Taaffejeva vlada pa je dovolila, da so jej nasprotovali podložni jej uradniki in na deželi vse drugače vladali, kakor je bila njena želja, pri volitvah pa glasove dajali vladi nasprotnim kandidatom. Zdaj se vidi sad v tem, da nasprotstvo, to je nemško-liberalna stranka, Taaffeju čez glavo raste! Po tej poti ne pojde več naprej. Avstrija se mora odločiti ali za pravno-pravnost slovanskih narodov, ali pa za prvenstvo Nemcev. Ako se za poslednje odloči, kakor zdaj kaže, ne pričakujemo nič dobrega za našo državo. Strune so silno napete pri nas in na Ogerskem; avstrijski Slovani so postali polnoletni in tirjajo svoje pravice. Nemški „cartelčki“ in madjarski robavsi hočejo pa neomejeno oblast nad avstrijskimi narodi, oni hočejo za sebe beli kruh pri lahkem delu, čast, veljavo, oblast in vse dobrote, ki so jih nekdanji uživali „gospodje“ od dela svojih sužnjev. Avstrijski Slovani pa so že toliko napredovali v omiki in čutijo svojo moč v toliki meri, da v tako žalostnem suženjskem stanu nočejo več živeti. Kje je potem modrost Taaffejeva? Ali ima on moč v rokah, da ukroti vse slovanske narode in njih srčne želje po svobodnem razvitku na podlagi njihove narodnosti? Ne! Ko bi se vsi kralji in cesarji zvezali, da ustavijo Dravo v njenem toku, ne bodo nič opravili; in ko bi se zvezali, da ustavijo Sloane v njih narodnem napredku, bodo ravno tako malo opravili. Vlade ginejo, narodi ostanejo.

Kaj hoče potem naša madjarska politika? Pogin Avstrije je njen nasledek, če prav ne njen namen! Žalostno je, da se naša politika ravna po željah Madjarov in Judov! Kaj bo to koristilo Avstriji, bodo pokazali bližnji časi; naša dolžnost pa je, naše državne svartiti. Mi krotki Slovenci jim sicer ne bomo delali mnogo napotja; zavoljo nas lahko tirajo madjarsko ali celo turško politiko. Toda na svetu so še drugi narodi, moč-

nejši od nas, ki jim je Avstrija „lanski sneg“, med njimi še taki, ki se zdaj na videz avstrijske „prijatelje“ delajo, teh se je bati, ako nas nesreča zadene! Avstrijski državniki naj bi vendar premislili, kje je Avstrije moč! Kdo je več koristen in potreben, ali slovanski poljedelec, ali judovski barantač? ali junaški slovanski vojak, ali judovski časnika? S kom je slavni Radecky zmagoval, ali mar z uvodnimi članki „Neue freie Presse“? Naši slovanski junaki so v prvi vrsti od nekdanjih predstavljali moč Avstrije; kdor to taji, je lažnik! Kaj hočete potem? Sloane v sužnje spremeniti, smešno početje! To — in onkraj Litve je zavladala politika, ki zamore le v pogubo naše starodavne države peljati. Naša krivda to ni, kajti naši poslanci so dovolj svarili in prosili. Dokler smo imeli še kaj upanja, smo svoje prošnje ponižno pokladali pred gospode državnike, ki nas vladajo. Odkar se je pa veter tako zasukal, da velja le to, kar želijo nemški liberalci in Madjari, zgubili smo vse zaupanje. Mi ne bomo vladi delali nobenih zadreg, ostali bomo pa tudi hladni, ako se jej kaka nesreča pripeti! Bog čuvaj nad nami! On tistih ne zapusti, ki vanj zaupajo, krivice pa vse prej ali pozneje kaznuje!

Družbe sv. Cirila in Metoda VII. občni zbor

vršil se je dne 28. julija t. l. zelo sijajno v Postojni na Kranjskem. Ves trg je bil z zastavami, cesarskimi in narodnimi, kar najlepše okinčan. Tudi več velikih slavlolokov s primernimi napisi je bilo postavljenih. Že na večer dne 27. julija so začeli prihajati gostje v Postojno. Vrli Postojnčanje so jim na čast napravili veliko bakljado in svečanost. Zjutraj dne 28. julija pripeljalo se je iz Ljubljane s posebnim vlakom nad 600 skupščinarjev, ktere so na kolodvoru s pristrčnimi navdušenimi besedami pozdravili: g. župan Vičič z občinskim odborom, Čitalnica, Postojnske Slovenke, gasilno društvo itd. Tudi iz Trsta se je pripeljalo kakih 200 skupščinarjev. Po sv. maši zbrali so se zastopniki poudružnic ob 11. uri v krasno ozaljšani veliki šolski dvorani k občnemu zborovanju.

Zborovanje otvoril je društveni podpredsednik g. L. Svetec s primernim nagovorom. Na to je

Pravljica o povodnem možu na Uršelski gori.

Polovici koroških Slovencev bo znana Uršelska gora; saj potujejo v nedeljah med Veliko in Malo Gospojnico k romarski cerkvi sv. Uršule skoraj iz vse Podjunske doline in tudi od drugod. Kdor pozna to goro, majal bo z glavo, kedar bo čital napis tem vrsticam; mislil si bo morebiti: „Mož, kateri je to napisal, moral se je skregati s pametjo.“ Res, neverjetno je, da bi bila mogla biti kedaj na tej gori kakšna večja voda in brez te pač tudi povodni mož ni mogoč. Toda ne sodite prehitro, vprašajte ljudi okoli Uršelske gore in pripovedovali vam bodo sledeče:

Na Uršelski gori je bilo enkrat jezero, dotično mesto vidi se še zdaj prav dobro. V tem sicer malem jezeru prebival je povodni mož. Imel je veliko moč, ali ni bil hudoben, občeval je rad z ljudmi in pomagal je pridnim in poštenim. Nekdo ga je enkrat ujel in ga imel nekaj časa zaprtega. Po večkratnih poskusih se je povodnemu možu vendarle posrečilo, da je pobegnil, in tedaj je bojda rekel: „Tiča ste imeli ujetega, pa ga niste znali porabiti.“ Ko bi bil tisti, ki ga je imel ujetega, nekoliko bolj prebrisan, posrečilo bi se mu bilo morebiti priti do velikih zakladov, kateri se menda nahajajo v Uršelski gori; tudi demant, kateri je tam notri, bil bi mogel dobiti. V Uršelski gori so bojda namreč velike votline, ktere so večinoma napolnjene z vodo. V teh votlinah tudi velik krasen demant velike vrednosti, kateri razsvetljuje te podzemeljske prostore, da je tam svetlo kakor zunaj po dnevu. Vhod v te votline je pri takozvani Šmohorici nad Kotljami. Stala je tam bojda nekdanj

cerkev sv. Mohorja, ki je zdaj precej dalje spodaj v Podkrajju. Za Šmohorico je luknja v goro, po tej se pride v votline, ali ni mogoče priti daleč, ker se ta luknja kmalu obrne navzdol v globočino, spodaj pa se že začenejo votline. Te so zelo globoke, metali so že mnogokrat velika kamena v to jamo, ali nikdar niso čuli, kedaj da bi bil padel kamen na tla ali v vodo. Dolgo pa se ne sme metati tako v to jamo, kmalu pride in prepove metanje kak povodni mož, katerih je v teh votlinah bojda več. Prerokujejo, da bo Uršelska gora enkrat razpočila in da bo v njej nakopičena voda preplavila vso spodnjo Mežno dolino. Pred kakimi desetimi leti je deževalo mnogo vse poletje in vso jesen. Prišlo je tedaj veliko vode iz Uršelske gore, ljudje so imeli velik strah, bali so se, da bi se spolnilo prerokovanje. Pa pustimo votline v gori in vrnimo se k povodnemu možu na goro.

Ko so postavili na Uršelski gori cerkev svete Uršule, to povodnemu možu ni bilo všeč, mrzelo mu je posebno zvonjenje z velikim zvonom; izrazil se je bojda enkrat tako-le: „Ta črna ciganka me bo še pregnala raz goro.“ Mislil je s tem sveto Uršulo. Rad bi bil cerkev odpravil, ker pa to ni bilo v njegovi moči, on pa vendar ni hotel ostati pri cerkvi, sklenil je prestaviti jezero kam drugam in si je zbral za to Pohorje. Ni storil tega sklepa lahko, ločil se je nerad od tega kraja, bil je že od pamtiveka tam. Moral je vso vodo prepeljati, za to pa je potreboval dva mlada vola, dvojčeta in vsa črna, še ene bele dlake ni smelo biti na njima. Po dolgem iskanju našel je taka vola pri Šisarniku v Razborji (kraj pod Uršelsko goro na Štajerskem). Kmet Šisarnik zapazil je dva dni zaporedoma, ko

je prišel zjutraj v hlev, da sta njegova vola vsa mokra od potu in jako utrujena. Nikakor si ni mogel tega razjasniti, vprašal je hlapca po vzroku, ali ta tudi ni nič vedel; sklenil je zato prebedeti sledečo noč v hlevu, in res ni tega storil brez uspeha. Prišel je povodni mož v hlev in hotel odpeljati vola. Kmet pa ni pustil. Povodni mož pa ga je zelo prosil, rekel mu je, k čemu da vola potrebuje, samo eno noč naj mu je še posodi, zagotavljal je, da ju bo privedel nepoškodovana nazaj in obljubil mu je lepo odmero. Kmet se je dal omečiti; ko pa je zjutraj prišel v hlev, našel je res vola spet tam, bila sta potna in utrujena kakor prejšnje dni, eden od nju pa je imel natakajeno na rogu veliko vrečo denarjev. Šisarnik bil je prav dobro plačan zato, da je vola posodil.

Na Pohorju je mala ravnina, tam je še sedaj zraven nekaj manjših mlak eno večje jezerce. Ko so ljudje zvedeli, da je tam nastalo jezero in kako da ga je prevažal povodni mož raz Uršelsko goro na Pohorje, prišli so gledat to čudo v velikem številu. Evine hčere bile so od nekdanjih radovedne; med tistimi, ki so dohajali k jezeru, jih tudi ni manjkalo. Med njimi bilo je dokaj mladih deklet, v eno se je zagledal povodni mož. Prizadeval si je na vse načine, da bi se ji prikupil, ali ni se mu posrečilo. S tem pa je le rastla njegova ljubezen do nje in sklenil je, dobiti jo na vsak način, ako ne z dobrim, pa s silo ali zvijačo. Zunaj jezera ji ni mogel škodovati, čakal je, da pride enkrat na jezero ali blizu njega. Res je bila enkrat tako nepredvidna, da je prišla blizu do vode, tu pa jo popade povodni mož in potegne seboj v vodo. Vzel jo je proti njeni volji za ženo in imela sta troje

poročal tajnik g. A. Žlogar o delovanju družbe v minulemu letu. Jako skrbno sestavljenemu poročilu povzamemo: Tudi v minulemu letu trudila se je družba, da doseže svoj vzvišeni cilj: krščansko vzgojo in izobraževanje slovenske mladine s pomočjo mile materinščine! — Družbino vodstvo je imelo tekom leta enajst sej. Lani je družba imela 98 podružnic, letos se jih je ustanovilo na novo 7, tako da jih je vkup 105. Pohvalno omenja poročevalec koroških podružnic, ki se res odlikujejo po svojih uzornih shodih. Nadalje omenja znanega postopanja okr. glavarstva Beljaškega nasproti podružničnim shodom. V pravdi, ki je zbog tega nastala, je sijajno zmagala podružnica za Beljak in okolico.

Med letom je k družbi pristopilo 29 novih pokroviteljev, katerih ima družba sedaj že 83.

Najbolj plodonosno deluje družba sv. Cirila in Metoda s tem, da vzdržuje razne šolske zavode. Ti zavodi so: a) Otroški vrtec v Celju; b) Otroški vrtec pri sv. Jakobu v Trstu; c) Štirirazredna slovenska ljudska šola pri sv. Jakobu v Trstu, d) Otroški vrtec v Rojanu, d) Zabavišče (otroški vrtec) v Pevmi, e) Zabavišče v Podgori, f) Zabavišče društva „Sloge“ v Gorici, g) Slovensko trirazredno dekliško šolo v Gorici. V kratkem se ustanovi otroški vrtec na Greti pri Trstu in še trije šolski zavodi v Gorici. Okrog 1300 slovenskih otrok se je v teh zavodih odgojevalo in izučilo v pravem katoliškem, slovenskem in avstrijskem duhu, otrok, ki bi se, da ne bi imeli naše slavne družbe, gotovo potujčili! Družba je med slovenske učence razdelila tudi zelo mnogo lepih knjig, molitvenikov itd., in izdala sama že VII. zvezkov „Knjižnice sv. Cirila in Metoda.“

Na Koroškem družba še ni mogla tako uspešno delovati, kakor bi bilo želeli. A dosegel se je družbeni smoter na Koroškem vsaj nekoliko s tem, da so si koroški rodoljubi priborili dve slovenski šoli. Z raznimi poučnimi, nabožnimi in zabavnimi knjigami, ki jih je družba razdelila na Koroškem, skrbela je, da se med ljudstvom razširja veselje do slovenskega branja. Jako marljive se kažejo koroške podružnice v napravljanju shodov. Želeti je le, da pri tem tudi ostane in da si družba sv. Cirila in Metoda i na Koroškem pridobi trdnjših tal!

Med družbinim odborom in odborom za prvi slovenski katoliški shod so se vršila posvetovanja, kako bi se dalo ustanoviti slovensko učiteljsko sementišče in učiteljska pripravnica, ki bi zlasti za koroške Slovence bilo velikega pomena.

Tajnik se je potem spominjal raznih dobrot-nikov družbe, ki so minulo leto umrli. H koncu omenja, da ima družba sedaj 83 pokroviteljev, 826 ustanovnikov, 4020 letnikov in 3386 podpornikov, tedaj vkup 8315 članov.

Blagajnik g. dr. J. Vošnjak je poročal, da je imela družba 1891. leta 9905 gld. dohodkov, 8556 gld. 77 kr. izdatkov, preostanka 1348 gld. 23 kr. V blagajnici je bilo koncem leta 11.992 gld.

Ko se je govorilo in posvetovalo še o nekterih družbinih zadevah, katerih je sprožilo več govornikov, zaključil je predsednik zborovanje.

Po zborovanju je bil slavnostni banket v gostilni g. župana Vičiča. G. L. Svetec je napil svitlemu cesarju. Sledile so mnoge napitnice in spregovorila se je marsiktera krepka slovenska be-

otrok; godilo se ji je prav dobro, ravnal je z njo prav lepo, imela je vsega dovolj. Vsako željo ji je spolnil, samo o eni ni hotel slišati, namreč da bi jo pustil med ljudi, ako tudi le na kratek čas. Njej pa se je vedno bolj tožilo po ljudeh, po stariših in znancih, njena domotožnost postala je tako močna, da se je je sčasoma vendarle usmilil povodni mož in ji dovolil iti med ljudi. Storil je pa to le s tem pogojem, da se vrne čez tri dni, morala mu je to obljubiti.

Vesetje njeno, starišev in drugih bilo je seveda zelo veliko. Poklicali so tudi duhovnika in ga prosili, da bi jim pomagal, rešiti jo povodnega moža. Duhovnik je opravil pobožno molitev in ko je končal, zapazil je, da je imela deklica (tako jo hočemo tudi zanaprej imenovati, akoravno je bila žena povodnega moža) na nogo privezano vrv. On jo je odvezal in pritrdil na močen hrast, s tem pa je bila deklica rešena. Ko je po preteku treh dni povodni mož zaman pričakoval deklice, hotel jo je opomniti na njeno dolžnost, potegnil je za vrv, pa tako močno, da je hrast zelo zamajal. Ko je le še ni bilo, potegnil je močnejše, tako da je izdril hrast s koreninami vred. Pa vse njegovo čakanje bilo je zaman, potegnil je torej tretjič, hrast zletel je v trenutku k jezeru. Ko je povodni mož opazil drevo namesto deklice in je tako videl, da je opeharjen, razljutil se je strašno; nastala je velika nevihta, jezero bilo je jako razburjeno, prestopilo je bregove. Gorjé njemu, kdor je bil v tem času v obližji jezerskem; godilo se mu je slabo. Povodni mož prinesel je potem deklici eno in pol otroka z besedami: „Pol je mojega, pol pa tvojega.“ Njej sami pa ni smel več kaj storiti.

se, ki je gotovo pri mnogih udeležencih padla na rodovitna tla.

Ob 4. uri ogledali so si udeleženci krasne narodne slavnosti slovečo postojinsko jamo, ki je bila skupščinarjem na čast električno razsvetljena. Pred jamo so Postojinske gospodičine v narodnih nošah nabirale prostovoljne doneske za našo družbo in nabrале nad 150 gld.

Zvečer pa so se udje vrnili na svoj dom, veseli, da se je zbor tako sijajno vršil v čast sv. Cirilu in Metodu in v prosep slovenskega šolstva. Dal Bog na priprošnjo svojih svetih slovanskih blagovestnikov, da slavna, prepotrebna nam družba sv. Cirila in Metoda tudi zanaprej tako čvrsto deluje kakor do sedaj — za vero, dom in cesarja!

—o—

Dopisi prijateljev.

Iz Celovca. (Volitev.) K volitvi deželnega poslanca je prišlo 127 volilnih mož, slovenski volilni možje so doma ostali, kakor smo jim svetovali. Liberalni volilci so se pred volitvijo zedinili in postavili Fr. Huber-ja iz Peč (Poitschach) pri Trgu za kandidata, kateri je potem res dobil 122 glasov, le 5 mu jih je odletelo. Liberalni listi so o tej volitvi toliko pisali, kakor bi šlo za celi svet in strašili svoje ljudi pred nami Slovenci. Zdaj se jim je menda vendar sree ohladilo. To veselje jim radi privoščimo, saj je nam Slovincem prav malo na tem, ali imamo v deželnem zboru dva ali tri poslance. Štajerski Slovenci jih imajo osem, pa tudi nič ne opravijo. Dokler se ne upeljejo narodne kurije, je za nas deželni zbor brez pomena.

Iz Celovca. (Koristna poraba že prebranih slovenskih časnikov.) Časniki, ko so enkrat prebrani, porabijo se za vsakovrstne, malo važne reči, ali pa se prodajajo po 10 kr. kilo; tako da le malo kaj zaležejo. Mnogo je pa Slovencev, ki ne dobijo nikdar slovenskega časnika v roke, ker so prerevni, da bi si ga naročili; tako ostanejo brez vse politične omike in zavesti in sploh o svetu malo kaj vejo. Ko bi se že prebrani slovenski časniki takim pošiljali, posebno na jezikovne meje, s tem bi veliko več koristili, kakor pa zdaj kot stari papir. To misel je sprožil češki poslanec Radimsky, ki je v čeških listih priobčil sledeče pismo: „V Pragi je mnogo samcev in tudi družin, za ktere nemajo že prebrani časniki nobene vrednosti. Taki časniki bi mnogo koristili, ko bi se dajali revnim in ukaželnim ljudem. Iz časnikov bi se marsičesa naučili, postali bi pa tudi narodno zavedni. Na jezikovnih mejah bi pomagali narodnost braniti, ker bi se ljudje ne odvadili svojega jezika, dokler bi časnike v materni besedi prebirali. Ljudem na deželi je vse eno, ali berejo časnik par dni prej ali pozneje, saj ob delavnikih itak ne utegnejo brati, toraj so za nje že prebrani časniki ravno toliko vredni, kakor naravnost naročeni. Kako narodno društvo naj prevzame to delo, da bo prebrane časnike po Pragi pobiralo in potem na razne kraje v deželo pošiljalo.“ Ta predlog bi bil koristen tudi za nas Slovence. Kar Radimsky svetuje za Prago, to bi veljalo pri nas v prvi vrsti za Ljubljano. Tam se najde po hišah tudi mnogo slo-

Od tega časa povodni mož ni hotel več z ljudmi občeavati in jim pomagati. Ni se dal skoro nikdar več videti, le v veliki nevihti posrečilo se je včasih še komu, tak pa je tudi gledal, da je kmalu pete odnesel. Kedar se pripravlja k slabemu vremenu, vzdigujejo se na jezeru Pohorskem mehurčki, kakor da bi hotela voda vreti; dela pa to povodni mož. Samotar.

Smešničar.

Osveta. „Pomisli, dragi prijatelj, včeraj sem o društvu . . . rekel očitno, da je sestavljeno iz samih oslov, in danes berem v časnikih, da so me enoglasno izvolili za častnega uda!“

Neka gospa je rekla o svojih dveh deklah: „Ena nič prav ne stori, druga pa prav nič ne stori.“

Bavarec in Prus sta se prepirala o vojaških zadevah. Slednjič reče Prus: „No, povej mi, kako močna je pri vas ena kompanija?“ (Koliko mož šteje.) Bavarec je pa drugače razumel; dal je Prusu tako zaušnico, da je tisti na tla padel, potem pa je rekel: „Tako močen je en mož, zdaj pa sam izračuni, kako močna je cela kompanija.“

Svoji ženi na ljubo. Natakarija je zapazila, da Jaka zmirom, ko pije, zapre oči. Ko ga vpraša zakaj, odreže se Jaka: „To je vse moji ženi na ljubo. Krega me namreč, da preveč gledam na dno kozarca!“

venskih časnikov. Ko bi jih kdo hotel pobirati in na Koroško pošiljati raznim rodoljubom, kateri bi jih potem med ljudstvo delili, storil bi našim ljudem veliko dobroto, narodni stvari pa bi s tem mnogo koristil.

Iz spodnje Zile. (Občinska volitev.) 11. avgusta je bila v Strajivesi volitev za občinski zastop. pri kateri smo Slovenci in konservativci propadli. Žal da nismo o pravem času volilni imenik pregledali, kajti ta je bil popolnoma strankarsko sestavljen. Tako n. pr. od treh cerkev, ktere imajo v občini zemljišče in davke plačujejo, nobena ni bila v imeniku. Na vprašanje, zakaj so cerkve izostale, je župan odgovoril, da mu davkarija Podkloštom cerkev ni izkazala. Čudno, po tem takem bi bila davkarija ali nezanesljiva ali strankarska, kar pa ni vrjeti. Zmaga naših nasprotnikov ni vredna piškavega oreha. Zmagali so s pooblastili, ktere so dobili od takih volilcev, kateri stanujejo zunaj občine, pa v občini zemljišče imajo. Takih pooblastil jim je napisal občinski tajnik sosedne občine na Čajni 27, druga pooblastila so bila iz Blač, Podkloštra in še celo iz Št.-Lenartske fare. Mi zunanji pooblastil nismo imeli in vendar smo dobili v tretjem razredu 52 glasov, nasprotniki pa 73. To je prisiljena zmaga! Tako malo zaupanja in veljave imate v občini, da si sami ne upate zmagati in morate zunaj občine beračiti za papirnate glasove. Šest let ste gospodarili v občini in niste si zamogli pridobiti več zaupanja in več veljave. Vaše gospodstvo ste nam usilili.

Iz Št. Janža v Rožu. (Volitev. — Shod potreben.) Pri zadnji volitvi zaupnih mož za volitev deželnega poslanca smo se tudi mi udeležili. Prišlo je do prepira, ker so bili nekteri od naših v zapisniku po krivici izpuščeni in toraj niso smeli voliti. Ko so liberalci videli, da nas je veliko, šli so na vse kraje pomoči iskat in tako so jih vendar toliko vkup zbobnali, da so zmagali. Fužinski vodja Tobeitz je pač vesel, da ima zdaj dve občini v svojem strahu, Bistrico in Št. Janž. Res, da so mnogi na fužine navezani, vendar je neodvisnih posestnikov še več, in Tobeitz ter Košič bi ne kraljevala, ko bi vsi neodvisni kmetje oklenili se slovensko-katoliške stranke. Ljudstvo je v politiki še premalo poučeno, zato bi bil v našem kraju kak javen shod slovenskega katoliško-političnega društva zelo potreben.

Od Klopinskega jezera. Lepa lega tega jezera privabi vsako leto mnogo tujcev, da si pridejo opirat mestni prah v njegovih čistih valovih. Pred kratkim slo je nas čvetero tja. Popraševali smo, kje bi se dobila ladja za vožnjo, ker smo se hoteli peljati nekoliko ven v jezero. Pri „Martinu“ smo jo dobili — ali to zabavo bi bili skoro drago plačali. Dobili smo korito, kakoršno na Vrbskem jezeru sicer brez skrbi nosi deset oseb; zato se nam je čudno zdelo da je oštir omenjenega hotela „Martin“ g. „von Rubingöldenstein“ ali kako se že imenuje, pravil, da velika ladja nese samo dve osebi. Zdelo se mi je neverjetno, zato ukažem tovarišem naj se vsedejo in jaz vzamem vesla, ali komaj pridemo par sežnjev v globoko, nagne se zadi sedeči nekoliko in skoro bi se bili vsi prevrnili v vodo. Ladja je popolnoma prelahka in vsled tega nerabljiva. Oštir bi nam to naj bil bolj razložil. Potem nam je pa naš voznik pravil, da se je pred par tedni par gospodov res zvrnilo v vodo. Ali tukaj ni nikogar, ki bi posestnike ladij nadzoroval, mar se mora res prej kaka nesreča zgoditi, predno se bo skrbelo za varnost tujca?

Iz Mohlič. (Toča.) Sicer nič ni nenavadnega, ako se vsuje toča in poškoduje žita in drevesa. Posebno letos smo imeli večkrat žalostno priložnost videti ali slišati, kako je toča pobila na raznih krajih naše dežele. Toda toča, ki se je vsula v nedeljo, 31. p. m. proti večeru tukaj v Mohličah, v Kamenu, tam v Grabštanju itd. ni več navadna — glede velikosti in oblike. Kajti padala je toča debela kakor kurja jajca in še debelejša. Mnogo pa je je padlo vmes, ki je bila lik žepnicam ploščaste podobe, zopet druga ploščasta in z zobčki ob robu in luknjo na sredi. Koruza, oves, proso, konoplje, sploh vse je močno pobito, sadje na pol opravljeno, drevje okleščeno. Škoda je velika in tem občutljivejša, ker je bila lanska letina slaba.

Iz Pliberka. Občine Pliberku sosedne bodejo morale odsedaj zagotoviti zdravniku neko gotovo plačilo. Vsaj mi je nekdo to pravil. To me nič ne briga. Vendar pa me neki žalosten dogodek ne pusti molčati. Pretekli teden je bila kmetica iz Dolgeberde pri zdravniku v Pliberku. Ker ne zna nemško, povpraševala je slovenski: kje bi bili gošpod dohtar. Pride iz sobe menda gospa, zareži nad ženo: „versteh nichts windisch!“ in zopet zaloputne duri za seboj. Jokaje je prišla potem žena to nekomu tožiti. Premilostljiva gospa dohtarjeva naj bi bolje premislila, kaj je njenega soproga dolžnost. Vi pa kmetje, občine skrbite za to, da dobite zdravnika slovenščine zmožnega. Kako za boga se naj sporazumi zdravnik z bolnikom, ktere-ga jezika ne zna. Če morajo občine zdravnika

plačevati, tedaj jim gre gotovo tudi pravica, da tudi one odločujejo ali se naj sprejme kompetent za dotično mesto ali ne. Ob enem pa prosimo naše deželne poslance, da bi skrbeli za to, da se v prihodnje kaj takega ne bo godilo več in da se bodoje v slovenskih krajih vmeščevali zdravniki slovenske zmožnosti.

Iz Kranjske. (Slovenskim dijakom koroškimi!) Ko sem bil na Kranjskem, bral in čul sem mnogo o žalostnem položaju koroških Slovencev. Toda človek živeč v deželi, v kateri so vendarle Slovenci gospodarji, ne more si prav naslikati položaja Slovencev v deželi, kjer gospoduje sedaj Nemec. Ko sem prišel v nemško, bolje pomenceno mesto Beljak, slišal sem pač tudi slovenski govoriti. Slovenske besede pa nisem čul iz ust olikancev, nego iz ust kmetov, ki kaj pripelejo v mesto ali pridejo kupovat. Največ odpadnikov je gotovo med olikanci na Koroškem. Kako to? Deček pride v latinske šole, kjer se poučujejo vsi predmeti v nemškem jeziku. Njegovi sošolci so večinoma Nemci. Ž njimi mora govoriti nemški. Če je v razredu več Slovencev, takoj jih gledajo Nemci sovražno, če govoré med seboj slovenski. Zgodi se tudi, da ti rekó: „Ne govorite slovenski!“ Ali pa celó: „Ne žali mi ušes s tem jezikom!“ Kdor ne nosi v srcu trdnega prepričanja, da je Slovenec, (in kako ga bode nosil slovenski dijak koroški, kteremu vsakdo zasramuje njegov materni jezik!), zapusti slovensko zastavo in stopi na nasprotno stran. Kdor nima jeklenega značaja, ne koristijo mu besede vrlega učitelja, ki ga poučuje v maternem jeziku slovenskem in mu skuša vcepiti ljubezen do národa. Nemški dijaki kaj radi „kneipajo“ (pijó v večjih družbah). Če pride večja družba v gostilni skupaj, oglasi se kmalu kdo s pesmijo: „Wir wünschen ein Präsidium“ (Želimo si predsednika). In potem se začne pijančevanje in upitje. Vsaj jaz sem doživel to skušnjo na Beljaškeji gimnaziji. Lepo petje jim je deveta briga. Pojó — ali bolje upijejo pa nemško-národne — vsako slovensko uho in srce žaleče pesmi. Ko jih je že navdušilo vino ali pivo, zaslišiš iz ust nadejnih „patrijotov“ tudi „Wacht am Rhein“. Slovenski dijak! beži iz take družbe! Nevarna je tvojemu zdravju in srcu. Slovenski dijaci! ustanovite med seboj zbor in pojte lepe slovenske pesmi, a take, da vam ne bode mogel nihče očitati, da gojíte težnje vseslovenske ali ustanovite zbor z nemški dijaci vred, a zahtevajte, da se izključijo prenapeto národne pesmi. Ne pristopajte za Boga takozvanim „Burschenschaften“, ki so nemško-národne. Ne dajte se zapeljati od lepih črno-rudečermernih trakov in od misli: „Pili ga bomo, prijetno bo!“ Dobé se tudi nemški dijaci, ki goré za lepše uzore, nego je pivo. Družite se s temi! Veliki pesnik pravi: „Ernst ist das Leben (Resno je življenje).“

Iz Murskega polja. (Národna zavest.) Tudi mi Štajerci prebiramo radi, kako se vam Korošcem godi, in živo obžalujemo, kedar slišimo, da ste pri kaki volitvi propadli, ker imate preveč odpadnikov med seboj. Vaše kmete so nemški liberalci na svoje limance vjeli, ker so jim v život ulili nekaj brezverskega duha. Če enkrat človek v veri omahovati začne, potem duhovnika le še na pol poslušati ali pa ga celó sovražiti. Duhovnik je pa najboljši prijatelj slovenskega kmeta, on ga želi na tem in na unem svetu srečnega storiti. To dela duhovnik tudi sebi na ljubo, kajti če so farani pobožni in tudi premožni, potem ima tudi duhovnik prijetno življenje. Ko bi duhovnik kmetu slabo želel, potem bi sam sebi slabo želel. Zato so tisti liberalni kmetje nespametni, ki so se od liberalcev naučili, čez duhovnike zabavljati, in pravijo, da je duhovnik sovražnik kmeta. Mi Slovenci na Murskem polju pa ne poslušamo nemških liberalnih škricmanov, temveč se držimo po prepričanju naših duhovnikov in posvetnih slovenskih rodoljubov, o kterih vemo, da so prijatelji poštenega življenja in slovenskega ljudstva. Naši kmetje se ne pustijo za nobeno ceno premotiti in zbegati pri volitvah. Ko smo imeli zadnjo volitev za deželni zbor, si je neki višji uradnik, ki biva zdaj pri vas na Koroškem, mnogo prizadjal, da bi preprečil izvolitev vrlega rodoljuba dr. Dečka. Čeravno bi moral on najbolj vedeti, da je volitev prosta, razposlal je vendar na vse strani svoje ljudi, ki so prilepovali listke z napisom „Kmet naj le kmeta voli“. Hotel nam je namreč nekega kmeta za poslanca uriniti, kteri se je pa sam tega branil. Ukljub vsemu naporu nasprotnikov je naša stranka sijajno zmagala. Posnemajte nas, ljubi koroški bratje, pa se vam bo na bolje obrnilo. Odkar smo se mi oklenili slovenske stranke, smo dobili dobre, slovenske šole, poštene župane, ljudstvo je postalo trezno in pametno, ker rajši prebira slovenske knjige in časnike, kakor pa da bi se po gostilnah potikalo. Da pa znajo slovensko brati, to se imamo zahvaliti slovenskim šolam. Tudi naši učitelji so večidel pošteni Slovenci in ljubijo svoj rod in svoj materni jezik nad vse.

Od češke Morave. (Kako so pravični in modri gospodje že včasih sodili o šoli.) Da so katoliški duhovniki že v prejšnjih časih pravično in modro sodili o šoli, in da ni res, kakor da bi bila želja po slovenskih šolah za Slovence čisto nova reč, dokazuje sledeči dogodek: Okoli leta 1830. enkrat so prišli tedanji Brnski škof Anton Gindl, rojen Nemec, pa pobožen, pravičen in učen mož, v šolo v Ivančicah, ki je bila že takrat nemška, kakor zdaj, čeravno so otroci slovenski. Za kateheta so bili takrat na tej šoli gosp. Tomaž Prohaska, izgleden, v duhu svetosti stoječ duhovnik. Ko so škof zapazili, da otroci le nekaj blebetajo, kar so se po nemško iz glave naučili, da pa ne zastopijo, kar govorijo, vprašali so kateheta: „Ali je to mesto nemško?“ Katehet odgovori: „Ne, Vaša milost, mesto je češko.“ Škof dejo na to: „Zapazil sem, da otroci ne zastopijo, kar v šoli povejo.“ — „Se ve da ne zastopijo“, reče katehet. Škof ukažejo na to: „Tedaj bote pa zana-prej krščanski nauk po češko učili, v materni besedi, katero otroci razumejo!“ Seveda je bil pridni duhovnik tega ukaza srčno vesel.

Glasovi nasprotnikov.

Nadomestna volitev za deželni zbor.

Beljaška „Deutsche Allg. Zeitung“ tudi pri nasprotnikih ni posebno spoštovana, kar so jej že dosti jasno zastopiti dali in deloma (dr. Steinwender), tudi na glas očitno povedali. „Doch ein Trost ist ihr geblieben“ — ena tolažba jej je še ostala: da jej pustijo še svobodo, kolikor srce poželi, udrihati po národnih Slovencih in njihovih voditeljih, katero veselje si imenovani list seveda rad privoščí. Zdaj je listič, ki ga nihče za resnega ne šteje, ves razgret od veselja, ker so liberalci pri nadomestni volitvi deželnega poslanca za Celovski okraj tako „sijajno“ zmagali, in zaradi tega poje koroškimi Slovincem že smrtno pesem! Vedeli smo naprej, da se bo zmaga nasprotnikov, ako bo sijajna, na tak način izkoristila; zato smo svetovali naj se naši udeležijo prvotne volitve, le k drugi, glavni volitvi ni treba priti. Toda naši volilci so si mislili: „Če ne gremo k drugi volitvi, je tudi prva nepotrebna.“ Zameriti se jim ne more, ker je zdaj dovolj dela na polju, in ni časa za prazne pote. Po drugi strani pa so nas s to volitvijo prehiteli, kakor smo dokazali v št. 22. Sicer pa smo že povedali, da se pri tej volitvi nismo mislili resno podati v volilni boj. Iz teh uzrokov je umevno, zakaj da tokrat nismo toliko glasov vkup spravili, kakor zadnjič. Liberalni listič se pa zastonj veseli in naši stranki zastonj smrtno pesem poje. Pri bodočih volitvah za državni zbor se spet vidimo, ljuba Beljaška Urška!

Listič se je tudi nekoliko „zmotil“, ker pravi, da je bilo v Celovski okolici samo 13 slovenskih volilnih mož izvoljenih; mi pa vemo, da jih je 15, in sicer v Medgorjah 3, na Radišah 2, v Hodišah 4, v Bilčovsu 3, na Vesici 1, v Škoficah 3. Če se pomisli, da bi bili naši v Kotmari vesi (3) in na Žihpoljah (2) lahko zmagali, ako bi se bili volitve udeležili, in da bi imela potem Celovška okolica 20 slovenskih glasov, ne more se ravno reči, da smo tu kaj zaostali. — V Borovski sodnji se zavedeni Slovenci razun občine v Svetni vasi to bart prvotnih volitev niso vdeležili, nasprotno pa sta po svoji navadi pritiskala znani Bistriški fužinar g. Tobeitz in njegov zvesti pristaš Košic (Krasnik), kar se le dá; pa to je le prehodno stanje, tak pritisk nema stanovitosti v sebi. — Nadalje vaje svoj uvodni članek, pravi Beljaški list, „da so nemškutarji (liberale Slovenen) soborilci za človeške pravice in svobodo, — in da nemštvo pomeni napredek;“ — čenča nadalje o „potrebi nemškega jezika za koroško Slovence“ (stokrat pogreto), vleče spet Podklosterški uboj na dan, zatrjuje, da bo slovensčina na Koroškem kmalu konec, in da je to sad „modre zmernosti Nemcev.“ (Ta cartana nemškutarska zmernost nam je pač dobro znana!) — Za ktere „človeške pravice“ se pa nemškutarji potegujejo in ktere mi katoliški Slovenci pobijamo? In kakošna je tista „svoboda“, katero oni hočejo? Na ta vprašanja prosimo bolj jasnega odgovora, potem bomo tudi mi svojo povedali. Najljubša „svoboda“ je liberalcem in nemškutarjem menda ta, da bi smeli Slovence stiskati in zatirati, kolikor njih ošabno srce poželi; in kako so oni vneti za „človeške pravice“, se vidi iz tega, da Slovincem ne privoščijo, da bi se v svojem jeziku brati in pisati naučili, pa tudi ne, da bi jim uradniki pisali v slovenski besedi, katero bolje razmejo. To so tudi „človeške pravice“, ki se še divjakom v Afriki ne odre-kajo, naši „liberalci“ pa take pravice pobijajo, ker hočejo le z nemščino celi svet osrečiti, pa tudi pod svojo oblast spraviti. — Kaj si ti ljudje mislijo z besedo „napredek“ (Fortschritt), ki jo imajo zmirom v ustih, tega nam nikdar prav naravnost

ne povejo; če si pa pod to besedo mislijo brez-verstvo in zaničevanje Kristusove vere, potem naj si ta „fortschritt“ le obdržijo; in če so Nemci glavni nosači tega „napredka“, naj ga le nosijo! Mi Slovenci ostanemo zvesti Bogu in njegovi besedi; kdor pa v Boga zaupa, ne bo osramočen na vekomaj ne! — Na druge bedarije ome-njenega članka se nam ne zdi vredno odgovarjati.

Lažnjiva prestava.

V isti številki lista „Deutsche Allg. Zeitung“ se nahaja prestava našega dopisa iz Celovca v št. 21. „Mira“. Tam smo pisali, naj se slovenski volilci udeležijo samo prvotne volitve. „Ako pa zmagajo (namreč slovenski volilci), potem izvoljenim zaupnim možem ni treba v Celovec priti k drugi, glavni volitvi.“ Mi smo toraj že naprej povedali, da se glavne volitve ne bomo udeležili. Ko bi bil Beljaški list tisti naš članek pravilno prestavil, bi samega sebe po zobeh udaril, ker se je prej lagal, kako strašno mi rujemo in agitiramo za to volitev, in da je liberalna stranka v veliki nevarnosti. Zato je narobe prestavil naš dopis in utaknil vmes besedo „nasprotniki“, predstavljajoč: „Ako pa zmagajo nasprotniki (liberalci), potem izvoljenim (slovenskim) zaupnim možem ni treba priti k drugi, glavni volitvi.“ To ima vse drug pomen in hoče reči, da smo mi sklenili, le potem izostati pri glavni volitvi, ako pri prvotnih volitvah propademo. Mi pa nismo stavili nobenih pogojev in smo jasno rekli, da se na noben način ne udeležimo glavne volitve. Zdaj se bo list na podlagi te lažnjive prestave še lahko naprej lagal, da smo mi strašno agitirali pri tej volitvi, da smo pa sramotno propadli, in da smo še le vsled tega poraza sklenili, izostati pri glavni volitvi. Da tako zvijačno postopanje in lažnjivo predstavlanje ni pošteno, nam bo vsak priznal.

Politični pregled.

V politiki je zdaj malo novega, ker so poslanci doma in ministri v kopelih. Le časniki še nekoliko dramijo politični svet. Naši nemško-liberalni listi so posebno veseli, odkar se jim zdi, da se je svet po njihovih željah sukati začel. Zna pa tudi druga sapa priti! — Deželni zbori so sklicani na 9. septembra. — V Istri hočejo bojda hrvaško šolsko društvo napraviti, po zgledu naše družbe sv. Cirila in Metoda. Mi želimo Hrvatom srečen uspeh; toda Istra je revna; če drugi Hrvatje ne bodo pomagali, pojde počasi.

V Nemčiji je odstopil Herfurth, minister notranjih zadev. Njegov naslednik je grof Eulenburg. Tudi državni kancelar Kaprivi, pravijo, se je ministrovanja že naveličal. To radi verjamemo; ker ga Bizmarkovi listi vedno obirajo, on mora pa to storiti, kar mu cesar ukaže, tako da mora vse cesarjeve politične grehe na svojih ramah nositi. — Na Srbskem je odstopilo „radikalno“ ministertvo. Nova vlada je vzeta iz „liberalne“ stranke. — V Afriki so Arabci napadli Belžane v državi Kongo in jih pregnali od jezera Njangve.

Gospodarske stvari.

Slovenske posojilnice na Koroškem I. 1891.

(Dalje.)

III. Hranilne vloge.

Lep dokaz, da uživajo posojilnice popolno zupanje slovenskega ljudstva, so hranilne vloge, ki naraščajo prav veselo od leta do leta ter so i dokaz varčnosti našega ljudstva. Dobile pa so hranilnih vlog:

Štev.	Kraj	Obresti	Leta 1891.			
			Leta 1890.	vložilo	vzdignilo	Vseh ostalo konc. l.
			gld.			
1	Bekštanj	4 1/4%	46931	13631	15077	46975
2	Celovec	4 1/2%	24253	23658	8002	40728
3	Črno	4 1/2%	—	11504	2595	8909
4	Djekše	4 1/2%	25016	20485	10959	35541
5	Glinje	4 1/2%	19927	22261	4857	38475
6	Sincaves	4%	—	21522	3697	24051
7	Slov. Plajberg	4%	3289	1011	898	3508
8	Spodnji Dravberg	4 1/4%	28374	21067	9330	41210
9	Št. Jakob	4%	82498	23258	15777	94403
10	Šmihel	4%	23591	27099	8015	43884
11	Tinje	4%	—	2598	177	3193
12	Velikovec	5%	—	25170	4035	21135
Vkup			253879	213154	83419	401507

Pet posojilnic je hranilnim vlogam dajalo po 4%; ena po 4 1/4%; pet po 4 1/2%; ena po 5%. — Stanje hranilnih vlog se je lani povzdignilo za vkup 147.628 gld. Vložilo se je 213.154 gld., za 129.735 gld. več, kakor se vzdignilo. Res lepe številke za ubogo slovensko ljudstvo! Največ hranilnih vlog ima Št. Jakobska posojilnica, najmanj Plajberska. — Za hranilne vloge so posojilnice izplačale vkup nad 7600 gld. obrestij.

IV. Posojila.

Važna, a jako težavna naloga posojilnice je posojevanje, ker treba gledati, da se s tem doseže blag namen, t. j. ljudem pomaga iz denarne zadrege, ter je obvaruje še večje škode. Dandanašnji kmet, tudi premožnejši, le premnogokrat pride v zadrego, da mora za več ali manj časa vzeti na posodo denarja. V tem pa so mu velik pripomoček slovenske posojilnice v katerih brez velikih stroškov more dobiti potrebnega denarja.

Koliko so posojilnice dajale posojil, kaže ta-le pregled:

Štev.	Kraj	Obresti	Leta 1891.			
			Leta 1890.	Po-sodilo	Vrnilo	Vseh ostalo konc. 1.
			gld.	gld.	gld.	gld.
1	Bekštanj	6 $\frac{1}{2}$ %, 5 $\frac{1}{2}$ %	51891	58184	54120	55454
2	Celovec	5 $\frac{1}{2}$ %	23891	16377	4738	35427
3	Črno	5 $\frac{1}{2}$ %	—	10829	2587	8242
4	Djekše	5 $\frac{1}{2}$ %	24049	15743	5027	35853
5	Glinje	5 $\frac{1}{2}$ %	15579	18800	1482	32897
6	Sinčaves	5 $\frac{1}{2}$ %	—	23209	3391	26078
7	Slov. Plajberg	5 $\frac{1}{2}$ %	3070	295	50	3315
8	Spod. Dravberg	5 $\frac{1}{2}$ %	29087	18129	4729	42272
9	Št. Jakob	6 $\frac{1}{2}$ %, 5 $\frac{1}{2}$ %	165160	131245	117092	179318
10	Šmihel	5 $\frac{1}{2}$ %	25320	26045	6929	44327
11	Tinje	5 $\frac{1}{2}$ %	—	3395	636	3684
12	Velikovec	6 $\frac{1}{2}$ %	—	28112	4755	23357
Vkup			337547	350363	205536	490219

Iz pregleda je razvidno, da je bilo ob koncu l. 1890. izposojenih 337.547 gld., ob koncu l. 1891. pa 490.219 gld., tedaj 152.672 gld. več. — Posodilo se je med letom vkup 350.363 gld., vrnilo 205.536 gld. — Kakšno je bilo razmerje pri posameznih posojilnicah, videti je iz pregleda.

Dve posojilnici (Bekštanjska in Št. Jakobska) sta zahtevali dvojno vrsto obrestij: na menjice 6%, na knjižena posojila 5%. Velikovaška je jemala po 6%, šest posojilnic po 5 $\frac{1}{2}$ %, trije po 5%.

Za posojila se je vkup plačalo nad 22.300 gld., obrestij.

(Konec sledi.)

Stare srebrne denarje znosite še letos v davkarijo!

Denarno ministerstvo je odredilo in razglasilo, da bo stare srebrne denarje pogodbene veljave (Conventionsmünzen) samo še do novega leta kot plačilo jemati pustilo pri cesarskih blagajnicah, davkarijah in uradnih; po novem letu pa se ne sprejmejo več. S tem seveda še ni rečeno, da bo stari srebrni denar vso vrednost zgubil. Če ga prav davkarije ne bodo več jemale, se bo vendar pri drugih ljudeh toliko zanj dobilo, kar je srebro vredno. Vendar pa je cena srebra že zdaj nizka in bati se je, da bo še bolj padla; zato svetujemo takim, ki imajo star srebrni denar, naj ga še letos v cesarske blagajnice spravijo skušajo, bodisi da ž njim davek plačajo ali le samo zmenjajo. Po novem letu ne bodo več toliko zanj dobili. Do novega leta pa bodo cesarske kase staro srebro za celo vrednost jemale, in sicer:

Stare srebrnike po 2 gld.	za 2 gld.	10 kr.
stare srebrne goldinarje	1	5
„evancigarsce“ in lire	—	35
starejšje „evancigarsce“	—	34
stare desetice ali pollire	—	17
stare petice	—	8 $\frac{1}{2}$
stare groše	—	5
tolarje s krono	2	30
poltolarje s krono	1	12
četrttolarje s krono	—	55

Po novem letu se ti denarji pri cesarskih blagajnicah tudi za znižano ceno ne bodo več jemali in tudi za drug denar se ne bodo več zamenjali. Ravno to velja za stare šestice in za tolarje Marije Terezije. Toraj pozor!

Živinski sejmi meseca septembra.

3. septembra v Wolfsbergu; 5. v Pliberku in Škofičah; 9. pri Jezeru; 12. v Št. Jakobu pri Rožci in na Mostiču; 19. v Velikovec; 21. v Dravogradu in Beljaku; 26. v Šmihelu nad Pliberkom, v Grabstanju in v Štebnu na Zili; 27. v Višprijah; 29. septembra v Ukva, v Rožci, v Svincu in v Št. Pavlu na Labudnici.

Novičar.

Na Koroškem. Cesarjev rojstni dan se je tudi letos, kakor vsa leta, slovesno praznoval, po Koroškem in drugih avstrijskih deželah. — Za podružno cerkev sv. Kancijana pri Bekštanju so svitli cesar podarili 100 gld. — Pri Krivi Vrbi je v jezeru ntonil huzarski stotnik Scheff. — Med Otokom in Porečami je obtičal parnik Neptun na „kačjem otoku“. — Razpisana je učiteljska služba pri Jezeru in podučiteljske službe v Železni Kaplji in v Štebnu na Zili. — Na svete Višarje, obče pri-ljubljeno božjo pot, peljejo letos zadnji posebni vlaki

po jako znižani ceni v pondeljek 5. septembra t. l. dopoldne, in sicer eden iz Maribora proti Spodnjem Dravogradu-Celovcu, in drugi iz Pragarskega proti Celju-Zidanmostu-Ljubljani na Trbiž in nazaj. Izvanredno lepa slavnost na gori sv. Višarji bo kakor v večjih praznikih zagotovljena. Cenjeni prijatelji podjetja, posebno prečastiti gg. duhovniki, ki bi hoteli nekaj vožnih listkov v oddajo prevzeti in dajati podrobneje pojasnila, skoz katero se bogatejša udeležba omogoči in blagi namen pospeši, so uljudno prošeni takoj na „potovalni odbor v Ljubljani, Marijin trg št. 1.“ naznaniti, ter se jim sotrud in stroški hvaležno povrnejo, kakor neprodani vozni listki po odhodu vlaka nazaj vzamejo. Kratko zgodovino s sliko sv. Višarji dobi vsak udeleženec posebnega vlaka brezplačno. — Laško vino prodaja beneški Slovenec Jože Gusola in ga postavi za 21 gld. hektoliter franco v Celovec ali na kako drugo postajo na Koroškem. On se je več rodoljubom predstavil in dal poskušajo od vina, ki so ga vsi spoznali za pristnega, okusnega in močnega. Njegova adresa je: Giuseppe Gusola, Italia, Udine, Pulfero.

Na Kranjskem. Knjižnice družbe sv. Cirila in Metoda je izišel 7. zvezek (Junaki II.) — Izišla je knjižica o Božji poti na Dobravi. — Zemljevid Kranjske dežele sta izdelala Jane in Genzič v Zagrebu. Dobi se v Bambergovi bukvarni v Ljubljani za 80 kr. Tak zemljevid je bil že potreben, in toraj ga priporočamo. Še ljubši bi nam pa bil zemljevid cele Slovenije, ker Kozlerjevega ni več dobiti. — Na deželni vinarski, sadjarski in poljedelski šoli na Grmu pri Novem mestu, kjer se prične šolsko leto 1892/3 dné 3. novembra 1892, izpraznjenih je več mest za plačujoče učence. Prošnje naj se pošljejo do 8. septembra t. l. vodstvu omenjene šole na Grmu. — V Smartnem pri Litiji je umrl 80 let stari cerkovnik. Mežnaril je 45 let.

Na Štajerskem. Zlato mašo so obhajali mil. g. J. Orožen, stolni dekan v Mariboru. — Pogorela je velika Poglajnova žaga v Mislinjah. Škode je 10.000 gld. — V Šoštanju so Slovenci napravili veliko pevsko slavnost, ki je bila prav lepa. Došlo je mnogo gostov, še iz Dunaja, iz Česke, Hrvaške in Bosne. — Pogorela je Knappova tovarna na Bistrici ob koroški železnici.

Na Primorskem. V Montrilju je neka gospa z britvijo zaklala svoje tri otroke. — V Trstu je zgorelo lesno skladišče trgovca Tedeskija. Tudi štirje konji so zgoreli in neki mož iz Postojne, ki je pod streho spal. Škode je 200.000 gld.

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Za faro Slov. Šmihel je imenovan č. g. Jan. Lubej, župnik Selski. — Za vikarja in oskrbnika v Wietingu je nastavljen č. g. P. Gregor Reitlechner O. S. B. iz Št. Petra na Solnogradskem; na župnijo Št. Martin v Graniški dolini je šel č. g. P. Kolumban Urnik O. S. B., profesor bogoslovja; cerkveno zgodovino in cerkveno pravo bo učil č. g. P. Odilo Frankl O. S. B. — Božjo službo v jetnišnici oskrbuje č. g. P. Gallus Jäger O. S. B. — Kot tretji mestni kaplan v Beljaku se je nastavil č. g. P. Fr. Bareid O. S. Fr. — V pokoj je stopil č. g. Fr. Barborič, župnik v Št. Tomažu. — Razpisane so fare: Glodnica in Zvinica (Zweinitz) do 10. septembra, Št. Rupert v Blatu in Št. Janž na visoki Breznici do 1. oktobra.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Št. Kancijan in okolico bode imela v nedeljo dné 4. septembra ob 4. uri popoldne v gostilni g. župana J. Messnerja p. d. pri Kebru na Veselah v Št. Vidski fari svoj drugi letni shod. — Pri lepem vremenu na prostem. — K obilnej udeležbi vabi vse zavedne Slovence in Slovenke Odbor.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Apače in okolico bo imela svoj letni občni zbor dné 18. septembra t. l. v Jakopičevi gostilni. Po zborovanju prosta zabava. Povabljeni so društveniki in drugi zavedni Slovenci. Odbor.

Preselivši se v novo domovino svojo, zeleno Štajersko, kličem tem potom vsem prijateljem, od katerih se zaradi pičlo odmerjenega mi časa nisem osebno posloviti zamogel: Ohranite me v prijateljskem spominu! Živeli! Z Bogom!

Na Jezeru, dné 28. avgusta 1892.

Fran Podobnik, nadučitelj.

Loterijske srečke od 20. avgusta.

Linc 68 28 6 73 19

Trst 83 89 70 72 65

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitru	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	—	6	20
rž	4	30	5	40
ječmen	3	70	4	60
oves	2	60	3	20
hejda	5	70	7	10
turšica (sirk)	4	—	5	—
pšeno	8	20	10	24
fižol	—	—	—	—
repica (krompir)	—	—	—	—
deteljno seme	—	—	—	—

Sladko seno je po 1 gld. 40 kr. do 2 gld. 30 kr., kislo 1 gld. 50 kr. do 2 gld. 10 kr., slama po 1 gld. 60 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 65 do 70 kr. kila, maslo in puter po 95 do 110 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 33 do 35 gld. stari cent.

Sloveče Marijaceljske kotle

z vlitega železa

prodaja po najnižjih cenah

Franc Sadnikar,

trgovec z železnino v Celovcu, Burggasse 7.

Tinktura za želodec,

ktero prireja GABRIEL PICCOLI, lekarnar „pri angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta, je mehko, učinkujoče, delovanje prebavnih organov urejajoče sredstvo, krepeča želodec, ter pospešuje telesno odprtje. — Razpošilja jo izdelovatel v zabojčkih po 12 in več steklenic. Zabojček z 12 steklenicami velja gld. 1.36, z 55 steklenicami, 5 kilogramov teže, velja gld. 5.26. Poštno plača naročnik. Po 15 kr. stekleničico razprodajo lekarne v Celovcu Thurnwald in Egger, v Beljaku dr. Kumpf in Scholz, v Trbižu Siegel.

Kmetija na prodaj.

Prodá se Vodrejeva kmetija na Mali Gori nad Bilčovsem; vsega je 70 oralov zemljišča (60 birnov posetje), vse skupaj, les (gora) v dobrem stanu, pohišstvo je še trdno. Več pové posestnik Miha Herzele p. d. Vodrej. (Pošta je Bistrica v Rožni dolini.) Tudi se lahko popraša pri trgovcu Gabrijelu Jezerniku v kosarnskih ulicah v Celovcu.

Krist. Gundlach

slikar, pobarvar in lakirar

v Celovcu, Mariannengasse št. 7.,

izdeljuje napise, grbe po strogo heraldičnih predpisih in take reči.

Posebnost:

Napisi na glažovino, les, pleh in zid.

Za fino, elegantno in ročno delo se jamči.

Ker si je priskrbel

lakirarsko peč za pleh,

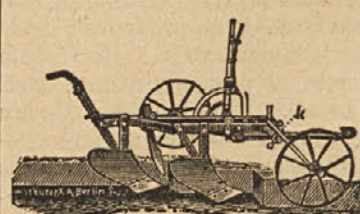
na kar opozarja posebno klepače, zamore lakirati tablice na durih, posodo iz pleha, bane za kopanje, vrče za vodo, plehaste okrožnike, kuhinjske posode itd. v kratkem času, trpežno in lepo.

Velika zaloga oljnatih barv na drobno in debelo po najnižjih cenah.

2000 kosov v delu.

Za najboljši uspeh jamči

tovarna PH. MAYFARTH in dr.

Normalni, patentirani, jekleni plug; mlatilnice na ročno gonjo ali pa na par; žitne čistilnice; slamoreznice; mečkalnice za krompir; oljarnice; peči s hranilnim ognjiščem za kuhinje in pranje.

PH. MAYFARTH in dr.

tovarna za stroje, poseben oddelek za vinarstvo in sadjarstvo,

na Dunaju II/1, Taborstrasse 76.

Ceniki zastoj. — Zastopniki se sprejmejo.